

FIL-QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT

DR. CAROLINE FARRUGIA FRENDO

*B.A. (Legal and Humanistic Studies), LL.D.,
M.Juris (International Law), Dip. Trib. Eccl. Melit.*

Rikors numru: 225/2016 CFF

United Acceptances Finances

vs

**Joseph Cassar Aveta u b'ordni tal-Qorti datata 11 ta' Marzu 2022, l-atti gew
trasfuži f'isem John Cassar Aveta u Louis Cassar Aveta stante li Joseph
Cassar Aveta miet fil-mori tal-kawża**

Illum 8 ta' Jannar 2024

Il-Qorti;

Rat **ir-rikors** ta' Joseph Cassar Aveta, detentur tal-karta tal-identita' numru 694458M, fejn espona:

Illi dan ir-rikors qiegħed jiġi preżentat ai termini ta' l-Artikolu 253(e) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta;

Illi l-esponenti ġew notifikati bl-ittra uffiċjali fuq ċitata nhar it-18 t'Awissu 2016 u dan wara li saret il-pubblikazzjoni tal-ittra uffiċjali fil-gazzetti lokali, liema ittra kienet intiża biex jiġu reżi eżekuttivi il-kambjali numri 21/60 sa 43/60, fl-import komplessiv ta' Lm1932, illum ekwivalenti għal €4500 u dan oltre għall-ħlas tal-imgħaxijiet legali mid-data ta' kull skadenza sad-data tal-effettiv pagament.

Illi l-imsemmi Joseph Cassar Aveta, bil-preżenti, qed jopponi għall-eżekuzzjoni tal-imsemmija kambjali, u dan għas-segwent i raġunijiet:

1. Illi preliminarjament, it-talba attriċi hija preskritta bil-preskrizzjoni ta' ħames snin ai tarmini tal-Art 542 tal-Kap 13, stante li illum għaddew iktar minn ħames snin wara dak in-har li l-kambjali għalqu.

Illi dan l-Artikolu jipprovdi kif ġej:

“Bla ħsara tad-disposizzjonijiet tal-artikoli 238, 239 u 263, l-azzjonijiet li ġejjen minn kambjali jew minn biljetti negozjabbli jew promissory notes, jaqgħu bil-preskrizzjoni wara ħames snin minn dak in-nhar li jagħlqu...”

Illi l-ċertament l-azzjoni li qed tippromwovi s-soċjeta' United Acceptances Finance Limited (C360) u cioe' dik ai termini ta' l-Art 253(e) tal-Kap 12 tikkonsisti f'azzjoni li ġejja minn kambjala, u kwindi għandha tiġi meqjusa preskritta ab initio, kif ser jirriżulta mill-provi;

2. Illi intoltre, u mingħajr preġudizzju għall-premess, it-talba attriċi hija infondata fil-fatt u fid-dritt u għandha tiġi miċhuda bl-ispejjeż kontra United Acceptances Finance Limited stante li Joseph Cassar Aveta m'għandu jagħtiha xejn.

Għaldaqstant ir-rikorrenti jitlob li din l-Onorabbli Qorti sabiex, prevja li tiegħu dawk il-provvedimenti li jidrilha xierqa u opportuni, jogħgħobha tordna s-sospensjoni tal-eżekuzzjoni tal-kambjali numri 21/60 sa 43/60 mertu ta' l-ittra uffiċjali numru 3/07 datata 3 ta' Jannar 2007 fl-ismijiet premessi u fl-intier tagħhom u mingħajr garanzija, kollox kif fuq intqal u għar-raġunijiet premessi.

Rat **ir-risposta** tas-soċjeta' United Acceptances Finance Ltd (C360) fejn esponiet:

1. Illi s-soċjeta' esponenti ipprezentat ittra uffiċjali fis-sena 2007, sabiex jiġu eżegwibbli l-kambjali bin-numru 21/60 sa 43/60, illum ekwivalenti għall-ammont ta' €4500, oltre għall-ħlasijiet tal-imgħaxijiet legali mid-data ta' kull skadenza sad-data ta' l-effettiv pagament;
2. Illi l-preskrizzjoni hija l-perjodu li fih persuna li tippretendi li għandha xi drittijiet, trid teżerċita dawk id-drittijiet billi tibda l-azzjoni meħtieġa skont il-liġi;
3. Illi fil-każ ta' kambjalijiet, dawn huma diġà meqjusa bgala titolu eżekuttiv ai termini ta' l-artikolu 253(e) tal-Kodiċi tal-Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili u allura tali azzjoni sabiex jiġu reżi eżegwibbli tikkonsisti f'ittra uffiċjali;
4. Illi s-soċjeta' esponenti għamlet din l-azzjoni fiż-żmien mitlub skond il-liġi, u cioe' fl-2007, u l-fatt illi l-istess ittra uffiċjali giet biss notifikata wara li skadew il-ħames snin ma jfissirx illi l-azzjoni ma tteħditx fil-ħin;
5. Illi għalhekk t-talba tas-soċjeta' esponenti mhix preskritta għar-raġuni li ż-żmien li jrid jiġi ikkalkulat huwa mid-data tal-għeluq ta' kull kambjala sad-data ta' l-ittra uffiċjali, liema żmien mhuwiex aktar minn ħames snin;

6. Illi għalhekk l-azzjoni tal-esponenti biex jiġu reżi eżekuttivi il-kambjali imsemmija, giet intavolata fi żmien it-terminu ta' hames snin u għalhekk mhux preskritta;
7. Għaldaqstant s-soċjeta' esponenti titlob lill-Onorabbli Qorti sabiex, filwaqt li tiċhad t-talbiet tar-rikorrenti Joseph Cassar Aveta, jiġu reżi eżekuttivi il-kambjali bin-numru 21/60 sa 43/60, kif ukoll bl-tordna l-ħlas tal-imghaxijiet u spejjeż a karigu ta' Joseph Cassar Aveta

Rat l-affidavit tar-rikorrenti Joseph Cassar Aveta;

Semgħet ix-xhieda;

Semgħet it-trattazzjoni;

Rat illi l-kawża giet differita għas-seduta tal-lum għas-sentenza;

Tagħmel is-segweni konsiderazzjonijiet:

Konsiderazzjonijiet Legali

Il-każ odjern huwa wiehed fejn qiegħed jiġi kontestat ittra uffiċjali bin-numru 03/07 ai termini tal-artikolu 256 (2) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta, mibgħuta wara li kienu inħarrġu kambjali li huma diġà meqjusa bħala titolu eżekuttiv ai termini tal-artikolu 253 (e) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Illi z-żewġ partijiet f'dawn il-proċeduri hemm divergenza dwar il-fatt jekk l-azzjoni mitluba hiex preskritta jew le. Illi għalhekk din il-Qorti sejra tgħaddi sabiex tara jekk fil-fatt dak li qiegħed jingħad miż-żewġ partijiet jekk l-azzjoni odjerna hiex preskritta jew le fiċ-ċirkostanzi tal-każ.

B'ittra uffiċjali datata it-3 ta' Jannar 2007 is-soċjetà intimata tittenta tirrendi esegwibbli diversi kambjali tal-valur ta' 4,500.34 ewro. Ai termini tal-artikolu 253(e) tal-Kap.12 tal-Liġijiet ta' Malta kambjali maħruġa skont il-Kodiċi tal-Kummerċ huma titoli eżekuttivi iżda, ai termini ta' l-artikolu 256(2) tal-Kap.12 tal-Liġijiet ta' Malta l-istess huma esegwibbli biss wara jumejn għall-anqas min-notifika ta' sejha għall-ħlas magħmula b'atti ġudizzjarju.

L-Artikolu 253(e) tal-Kap.12 tal-Liġijiet ta' Malta jipprovdi fil-*proviso* li

“B'dan iżda illi l-qorti kompetenti skont il-valur tal-kambjala jew promissory note tista', b'digriet li ma jkunx appellabbli, tissospendi l-eżekuzzjoni ta' dik il-kambjala jew promissory note kollha jew f'parti minnha u sew suġġett għal garanzija kif ukoll mingħajrha, fuq rikors tal-persuna li tkun qed toponi l-eżekuzzjoni ta' dik il-kambjala jew promissory note kif fuq imsemmi, u li għandu jsir fi żmien għoxrin jum min-notifika tal-ittra uffiċjali li tintbagħat biex tirrendi l-istess kambjala jew promissory note esegwibbli, minħabba illi l-firma fuq dik il-kambjala jew promissory note ma tkunx tagħha jew tal-mandatarju tagħha jew fejn dik il-persuna tressaq raġunijiet oħra gravi u validi biex toponi dik l-eżekuzzjoni u f'dak il-każ biex persuna tesigi l-ħlas ta' dik il-kambjala jew

promissory note tkun trid tipproċedi b'kawża skont id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi tal-Kummerċ.

L-ittra uffiċjali msemmija aktar 'il fuq f'dan il-proviso għandha, taħt piena ta' nullità, tavża lid-debitur bid-dritt mogħti lilu minn dan il-proviso;

Huwa in bażi għal dak provdut f'dan il-proviso li r-rikorrenti istitwew il-proċeduri odjerni in oppożizzjoni għall-eżekuzzjoni fil-konfront tagħhom tal-kambjali mertu tal-kontestazzjoni da parte tas-soċjetà intimata.

It-talba tar-rikorrenti għas-sospensjoni ta' l-eżekuzzjoni fil-konfront tagħhom tal-imsemmija kambjali hija bbażata fuq il-pretensjoni li l-kambjali kollha huma preskritti ai termini tal-Artikolu 542 tal-Kap.13 tal-Ligijiet ta' Malta, fejn jingħad illi:

bla hsara tad-dispożizzjonijiet ta' l-artikoli 238, 239 u 263, l-azzjonijiet li ġejjin minn kambjali jew minn biljetti negozjabbli jew promissory notes, jaqgħu bil-preskrizzjoni wara ħames snin minn dak inhar li jagħlqu, u l-azzjonijiet li ġejjin minn tratti jew cheques fuq bankiera jew kaxxiera jaqgħu bil-preskrizzjoni wara ħames snin mid-data tagħhom.

Għad illi f'dan l-artikolu tal-ligi, l-legislatur juża' l-kelma "preskrizzjoni", it-terminu ta' ħames snin hemm indikat ma huwiex wieħed ta' preskrizzjoni, u quindi bid-dritt ta' interruzzjoni a tenur ta' l-Artikolu 2128 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta, iżda huwa terminu ta' dekadenza b'mod li d-dritt tal-azzjoni jintilef kemm-il darba din ma tiġix istitwita entro t-terminu prefiss fil-Ligi. Dana jirriżulta minn dak dispost fl-artikolu 541 tal-Kap.13 tal-Ligijiet ta' Malta li jipprovdi li

"z-żminijiet kollha stabbiliti b'dispożizzjoni ta' dan il-Kodiċi għall-eżercizzju ta' azzjonijiet jew regressi li ġejjin minn atti kummerċjali, huma perentorji; u l-benefiċċju tar-restitutio in integrum bis-sahha ta' titolu motiv jew privileġġ li jkun, ma jgħoddx."

Il-kwistjoni tan-natura tat-terminu ta' ħames snin għall-eżercizzju ta' azzjoni nascenti minn kambjala prefiss fl-artikolu 542 tal-Kap.13 tal-Ligijiet ta' Malta giet trattata fis-sentenza fl-ismijiet **Anthony Sammut v. Joseph Peters et, Citaz. Nru. 1135/01** deċiża mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fit-2 ta' Ottubru 2002, fejn ingħad illi

"din il-Qorti, wara li ħadet konjizzjoni tas-sottomissjonijiet tal-kontendenti u tas-sentenzi citati, hija tal-fehma li l-opinjoni espressa mill-Qorti ta' Prima Istanza fil-kawża fl-ismijiet "Joseph Petroni noe v. Joseph Zahra" kif sussegwentement konfermata mill-Qorti ta' Appell Inferjuri fis-7 ta' Diċembru 1997 hija dik korretta. Kif sewwa osservat il-Qorti ta' l-Appell 'Għalhekk, għalkemm il-Kodiċi Kummerċjali, fl-artikoli ta' wara l-art. 633 (541) jsemmi "preskrizzjoni" din, minħabba l-art. 633 (541) titqies preskrizzjoni perentorja, li ma tistax tkun hlief dekadenza, altrimenti kif osservat anke l-ewwel qorti, l-Art. 633 (541) jsir għal kollox inutili, u

*interpretazzjoni li twassal ghas-superfluwità għandha tiġi evitata” ... It-Titolu I tat-Taqsima IV tal-Kap.13 tal-Liġijiet ta’ Malta jitkellem “Fuq il-preskrizzjoni u fuq ir-raġunijiet li għalihom m’hemmx jedd ta’ azzjoni f’xi ħwejjeg kummerċjali”. Skond it-teżi attriċi fil-każ odjern wieħed għandu jifhem li l-użu tal-kelma “preskrizzjoni” fil-preambolu għall-artikoli 541 sa’ 546 jissoggetta dak kollu li hemm provdut għall-provedimenti tat-Titolu XXV tal-Kap.16 tal-Liġijiet ta’ Malta b’mod li kull terminu hemm stabbilit huwa wieħed preskrittiv u cioè jista’ jkun sospiż jew interrott. Dan però ma jidhirx li hu l-każ billi l-ewwel artikolu tat-Titolu I tat-Taqsima IV tal-Kap.13 ma jhalli ebda dubju x’ried il-legislatur. Infatti huwa hemm dikjarat, bla ebda dubju ta’ xejn li z-zminijiet kollha stabbiliti b’disposizzjoni ta’ dan il-Kodici għall-eżercizzju ta’ azzjonijiet jew regressi li gejjin minn atti kummerċjali, **huma perentorji...**”. Isegwi li l-azzjonijiet li jirrigwardaw “operazzjoni dwar kambjali” li skond il-paragrafu (c) ta’ l-artikolu 5 tal-Kap.13 tal-Liġijiet ta’ Malta, huma atti ta’ kummerċ, ma jistghux hlief jintlaqtu bit-terminu “perentorju” ossia “ta’ dekadenza” u l-kelma “preskrizzjoni” uzata fl-artikolu 542 tal-Kap.13 hija biss intiza biex tindika t-terminu li fih għandha tingieb l-azzjoni.*

Għalkemm il-prinċipju imsemmi ġie enunċjat fil-kuntest ta’ *actio cambiaria* l-Qorti ma għandhiex dubju li l-istess għandu japplika anke fil-każ tal-proċedura kontemplata fl-Artikolu 256(2) tal-Kap.12 tal-Liġijiet ta’ Malta biex kambjala, meqjusa bħala titolu eżekuttiv a tenur ta’ l-Artikolu 253(e) tal-Kap.12 tal-Liġijiet ta’ Malta, tiġi reża esegwibbli. B’hekk l-att ġudizzjarju biex kambjala jew iktar kambjali jiġu reżi esegwibbli għandu jiġi ppreżentat fi żmien ħames snin minn meta il-kambjala jew kambjali in kwistjoni jagħlqu u jsiru dovuti.

Fil-każ in eżami ma huwiex kontestat li l-kambjali li s-soċjetà intimata tittenta tirrendi esegwibbli bl-ittra uffiċjali bin-numru 03/2007. Illi però min-naħa tas-soċjetà intimata qalet li għamlet din l-azzjoni fiż-żmien mitlub skont il-liġi u cioè fis-sena 2007 u l-fatt illi l-istess ittra uffiċjali ġiet biss notifikata wara li skadew il-ħames snin ma jfissirx illi l-azzjoni ma tteħdietx fil-ħin.

Illi għandu jingħad minn qabel li bi qbiel bejn il-partijiet iż-żewġ kawżi bin-numri 225/2016 CFF u 297/2017 CFF peress li huma relatati fuq l-istess kwistjoni, il-provi mressqa għandhom japplikaw għal dawn iż-żewġ kawżi. Illi fil-każ tal-kawża li ġġieb in-numru 225/2016 CFF hija kawża mibdija wara rikors preżentat minn Joseph Cassar Aveta et wara li kien ġie notifikat b’ittra uffiċjali numru 3/2007 bl-ismijiet **United Acceptances Finance Limited vs Joseph Cassar Aveta** fit-18 t’Awwissu 2016 wara li kienet saret il-pubblikazzjoni tal-ittra uffiċjali fil-gazzetti lokali. Illi għalhekk il-Qorti trid tara meta saret in-notifika tal-ittra uffiċjali lil Joseph Cassar Aveta u l-oħrajn imdaħħla f’dawn il-proċeduri.

L-Ittra Uffiċjali 3/2007

Illi wkoll huwa magħruf għal dak li hemm fl-artikolu 542 tal-Kap 13 tal-Liġijiet ta’ Malta, l-azzjoni taqa’ wara l-għeluq ta’ ħames snin u ż-żmien huwa wieħed ta’

dekadenza b'mod li d-dritt tal-azzjoni jintilef kemm-il darba din ma tigix istitwita entro t-terminu prefiss fil-Liġi. Illi għalkemm fl-istess ittra uffiċjali hemm imniżżel li kopji tal-kambjali huma annessi magħha, f'dawn il-proċeduri ma hemm ebda indikazzjoni li ġew fil-fatt esebieti. Illi għalhekk il-Qorti trid tara mill-provi meta fil-fatt dawn il-kambjali kienu skadew sabiex jiġi kkalkulat iż-żmien għal dak li hemm fl-artikolu 542 tal-Kap 13 tal-Liġijiet ta' Malta. Illi l-unika referenza għal xi data ta' dawn il-kambjali kienet fl-istess affidavit ta' Joseph Cassar Aveta fejn qal li dawn il-kambjali kienu kollha ġew iffirmati fis-19 ta' Settembru 2002 u kienu għalqu bejn Ġunju 2004 u April 2006. Illi għalhekk b'referenza għal dak li qal l-istess Joseph Cassar Aveta, l-aħħar kambjala kienet tagħlaq f'April 2006.

Illi s-soċjetà United Acceptances Finance Ltd kienet ippreżentat ittra uffiċjali (ara proċess numru 297/2017 CFF a fol 4) fit-3 ta' Jannar 2007. Illi ġara li għalkemm saru diversi tentattivi sabiex jiġu notifikati din l-ittra baqgħet ma nġabritx. Illi fil-fatt kien sar rikors sabiex din l-ittra tiġi notifikat permezz ta' mezzi oħrajn li tagħti l-liġi u cioè bl-affissjoni u l-pubblikazzjoni tagħha u dan fit-3 t'April 2007. Illi skont it-timbri li hemm fl-istess ittra uffiċjali jidher li fil-11 t'April 2007 sar tentattiv ta' affissjoni mal-indirizz mgħoti lil Marixxal u din kienet fin-negattiv (ara a fol. 9 tal-proċess 297/2017 CFF). Illi għalhekk ma hemm ebda indikazzjoni li l-affissjoni serviet l-iskop tagħha. Illi però a fol. 14 tal-istess proċess jidher b'mod ċar li fil-Gazzetta tal-Gvern tal-14 ta' Ottubru 2008 saret il-pubblikazzjoni ta' din l-ittra uffiċjali a tenur tal-artikolu 187(3) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Illi l-istess artikolu tal-liġi jgħid espressament li dan il-mezz tal-affissjoni u l-pubblikazzjoni iġġib magħha konsegwenza li tali ittra uffiċjali tkun giet notifikata lil parti l-oħra u cioè tlett ijiem minn wara id-data tal-pubblikazzjoni tagħha. Illi anki f'dawn iċ-ċirkostanzi l-istess artikolu 187(3) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta jitkellem ċar anki f'dik is-sitwazzjoni fejn l-indirizz ma jkunx magħruf jew inkella ma jistax, din il-proċedura tiġi meqjusa li saret in-notifika tal-ittra uffiċjali. Illi ma jidher minn imkien li l-istess ittra uffiċjali hekk ippubblikata giet kontestata. Illi għalhekk din il-Qorti tara li l-istess ittra uffiċjali bin-numru 3/2007 giet notifikata skont il-liġi fiż-żmien previst u cioè fit-terminu perentorju ta' ħames snin, skont l-artikolu 542 tal-Kap 13 tal-Liġijiet ta' Malta, lill-partijiet involuti f'dan il-każ u għalhekk fi kwalunkwe każ il-kambjali ġew reżi eżekuttivi.

Decide

Għaldaqstant, għar-raġunijiet premessi l-Qorti tiċhad t-talba tar-rikorrenti sabiex tissospendi l-esekuzzjoni tal-kambjali tal-valur komplessiv ta' erbat elef u ħames mitt ewro u erba' u tletin ċenteżmu (€4,500.34) li s-soċjetà intimata tittenta tirrendi esegwibbli fil-konfront tar-rikorrenti bis-saħħa ta' l-ittra uffiċjali bin-numru 3/2007 fl-ismijiet *United Acceptance Finance Limited vs Joseph Cassar Aveta*, stante li l-istess ittra uffiċjali giet ippreżentata fit-terminu perentorju ta' ħames snin minn meta għalqu u saru dovuti l-imsemmija kambjali, prefiss fl-Artikolu 542 tal-Kap.13 tal-Liġijiet ta' Malta.

L-ispejjez ta' dawn il-proċeduri jibqgħu a karigu tar-rikorrenti Joseph Cassar Aveta.

Dr Caroline Farrugia Frendo

Magistrat

Deputat Registratur